

PANORAMA ARCEN

28 NOVEMBER 2023

VOORWOORD PANORAMA ARCEN

Arcen is een plek vol historie, natuurlijke schoonheid en een sterke gemeenschapszin. We koesteren Arcen met haar bovenregionale trekkers als toeristische parel in onze gemeente. Dat toerisme brengt economie economische voorspoed en draagvlak voor voorzieningen, maar heeft ook een keerzijde. Er wordt overlast ervaren van verkeer en parkeren, op sommige momenten wordt het dorp haast letterlijk overgenomen. Daarnaast is er een behoefte aan meer woningen om zowel starters, gezinnen als ouderen de kans te bieden om in Arcen te wonen. Dit vergt het aanwijzen van nieuwe woningbouwlocaties. De noodzakelijke dijkversterkingen gaan Arcen veel beter beschermen tegen hoogwater, maar de werkzaamheden om dat voor elkaar te krijgen gaan ook veel ruimtelijke impact hebben.

De komende jaren staan er al met al veel projecten op stapel in dit dorp van de gemeente Venlo. In het voorliggende Panorama hebben we alle projecten en wensen op ruimtelijk gebied samengebracht. Dit helpt ons om de juiste ruimtelijke keuzes te maken, waar nodig zaken aan elkaar te koppelen en prioriteiten te stellen.

Dit Panorama is gemaakt in co-creatie met de Dorpsraad Arcen en haar werkgroepen, lokale ondernemers en belanghebbenden en meerdere ambtenaren. Het inventariseert de kansen voor groei en ontwikkeling die het stadsdeel dorp in ruimtelijke en daardoor ook economische zin zal versterken en tevens de leefbaarheid voor Arcenaren verbetert!

Wij nodigen u uit om dit Panorama samen met ons te omarmen en er samen uitvoering aan te geven!

Marij Pollux
Wethouder

Cecile van den Kroonenberg
Voorzitter Dorpsraad Arcen

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD PANORAMA ARCEN	1
1 INLEIDING	4
2 FOTOS VAN DE OPGAVEN	6
2.1 VASTHOUDEN EN VERSTERKEN VAN HET GEBIEDSEIGEN DNA	6
2.2 BEHOUDEN VAN ONDERSCHIEDENDE KWALITEITEN	7
2.3 REKENING HOUDEN MET DEMOGRAFISCHE EN ECONOMISCHE TRENDS	9
2.4 BIJDRAGE AAN DE AMBITIES VAN DE GEMEENTE	12
3 HET PANORAMA VOOR ARCEN	14
3.1 VIER ONTWIKKELPADEN	14
3.2 ONTWIKKELPAD WATERVEILIGHEID	15
3.3 ONTWIKKELPAD WONEN	17
3.4 ONTWIKKELPAD VERKEER & PARKEREN	19
3.5 ONTWIKKELPAD TOERISME & RECREATIE	22
4 SAMEN NAAR UITVOERING	26
4.1 BENODIGDE MIDDELEN EN INZET	26
4.2 OVERZICHT ONTWIKKELPADEN EN ACTIES	28
4.3 HOUVAST VOOR SAMENWERKING EN UITVOERING	30
5 BIJLAGE	32
5.1 GEÏNTERVIEWDE EN BETROKKEN AMBTENAREN	32
5.2 GEÏNTERVIEWDE STAKEHOLDERS IN/ROND ARCEN	32
5.3 BIJEENKOMSTEN	32

1 INLEIDING

Bundeling van ideeën en projecten

Arcen is een bijzondere kern binnen de gemeente Venlo. Op wat afstand van het stedelijke gebied, is het één van de toeristisch recreatieve parels met een actieve en betrokken dorpsgemeenschap. Zowel bij de gemeenschap als de overheden zijn er veel plannen om aan de slag te gaan met projecten in Arcen. Soms zijn het noodzakelijke ingrepen, andere zijn meer wensen vanuit het dorp of de gemeente zelf. Een aantal van de plannen hebben ook een relatie met elkaar. Gezien de veelheid aan ideeën en projecten is er behoefte aan een plan, op basis waarvan prioriteiten gesteld kunnen worden en projecten integraal en in synergie tot uitvoering gebracht kunnen worden. Daarnaast kan door betere afstemming in ruimtelijke, programmatische en organisatorische zin de weg vrij worden gemaakt voor de uitvoering.

**"DUIDELIJKHEID EN VERTROUWEN
ZIJN BELANGRIJK. SAMEN AAN DE
SLAG MET DE UITVOERING."**

Samen met de gemeente en Arcen is een interactief proces doorlopen

Het Panorama is het resultaat van diverse bijeenkomsten en overleggen met inwoners, ondernemers, ambtenaren en verschillende organisaties over de ambities, opgaven, ideeën en projecten voor Arcen. In de bijlage is een overzicht van de gesprekken, interviews en bijeenkomsten die hebben plaatsgevonden.

Een kopgroep heeft het proces naar het Panorama begeleid. Deze kopgroep bestond uit de schrijversgroep die ook aan de slag is gegaan met het ontwikkelen van een Dorpsontwikkelingsplan (DOP) voor Arcen. In het proces om tot het Panorama te komen is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de DOP. Het Panorama vormt daardoor bouwsteen of richtlijn voor de DOP. De schrijversgroep zal vervolgens het Panorama op detailniveau en in samenhang met andere belangrijke thema's voor een vitale kern (zoals leefbaarheid) nader uitwerken en concretiseren. De DOP is medio 2024 gereed. Met het totstandkomen van het Panorama is gezamenlijk ingezet op samenhang en het creëren van een gedeeld perspectief op de toekomstige ontwikkeling van Arcen.

Verwachtingen

Ondanks het richtinggevende karakter van het Panorama en de samenwerking waarin het tot stand is gekomen, kunnen we hiermee niet alle problemen oplossen. Niet iedereen zal tevreden zijn. Wat wel van belang is, is dat het proces leidt tot duidelijkheid en begrip. Zowel op inhoud als rollen en verantwoordelijkheden. Door projecten en prioriteiten te benoemen ontstaat er focus en een gedeelde route. Als daaraan financiële middelen en capaciteit gekoppeld worden, leidt dat tot zichtbare resultaten. Dat geeft vertrouwen en dat is eveneens een zeer belangrijk resultaat.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 maken we een foto van de opgaven en duiden we in op de historie en bijzondere kenmerken van Arcen. Het Panorama is in hoofdstuk 3 opgenomen met daarin het gewenste toekomstbeeld uitgesplitst in vier samenhangende ontwikkelpaden. Ten slot schetsen we in hoofdstuk 4 hoe Arcen en de gemeente in samenwerking kunnen komen tot het realiseren van het gewenste toekomstbeeld.

2 FOTOS VAN DE OPGAVEN

2.1 VASTHOUDEN EN VERSTERKEN VAN HET GEBIEDSEIGEN DNA

Door middel van gevoerde gesprekken en analyses van het ruimtelijk-economische functioneren van het dorp beantwoorden we in dit hoofdstuk vragen als: Wat maakt Ârce nu écht Ârce? Wat zijn belangrijke kwaliteiten? Welke ideeën leven er bij de dorpsgemeenschap? Welke kansen en knelpunten verdienen meer aandacht?

Een dorp met een rijk verleden, van vesting tot kasteel Arcen is klein in omvang maar heeft een geschiedenis die eeuwen terug gaat. Arcen ontstond als een nederzetting aan de Maas en is van oorsprong een vestingstadje. Het huidige Kasteel Arcen heeft door de eeuwen heen vele transformaties ondergaan en vormt een tastbare herinnering aan het rijke verleden van Arcen. Anno 2023 is op deze locatie de Kasteeltuinen gevestigd.

Agrarisch dorp, handel en wederopbouw

In de loop der eeuwen groeide Arcen uit tot een agrarisch dorp, waar landbouw en veeteelt belangrijke bronnen van bestaan werden. De ligging aan de Maas zorgde ook voor handelsmogelijkheden en economische groei.

Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog werd het dorp veelvuldig gebombardeerd. Veel gebouwen en infrastructuur werden vernietigd. Maar Arcen werd snel herbouwd en groeide in omvang met enkele nieuwe woonwijken ten noorden van de historische kern.

Bloei tot toeristische parel

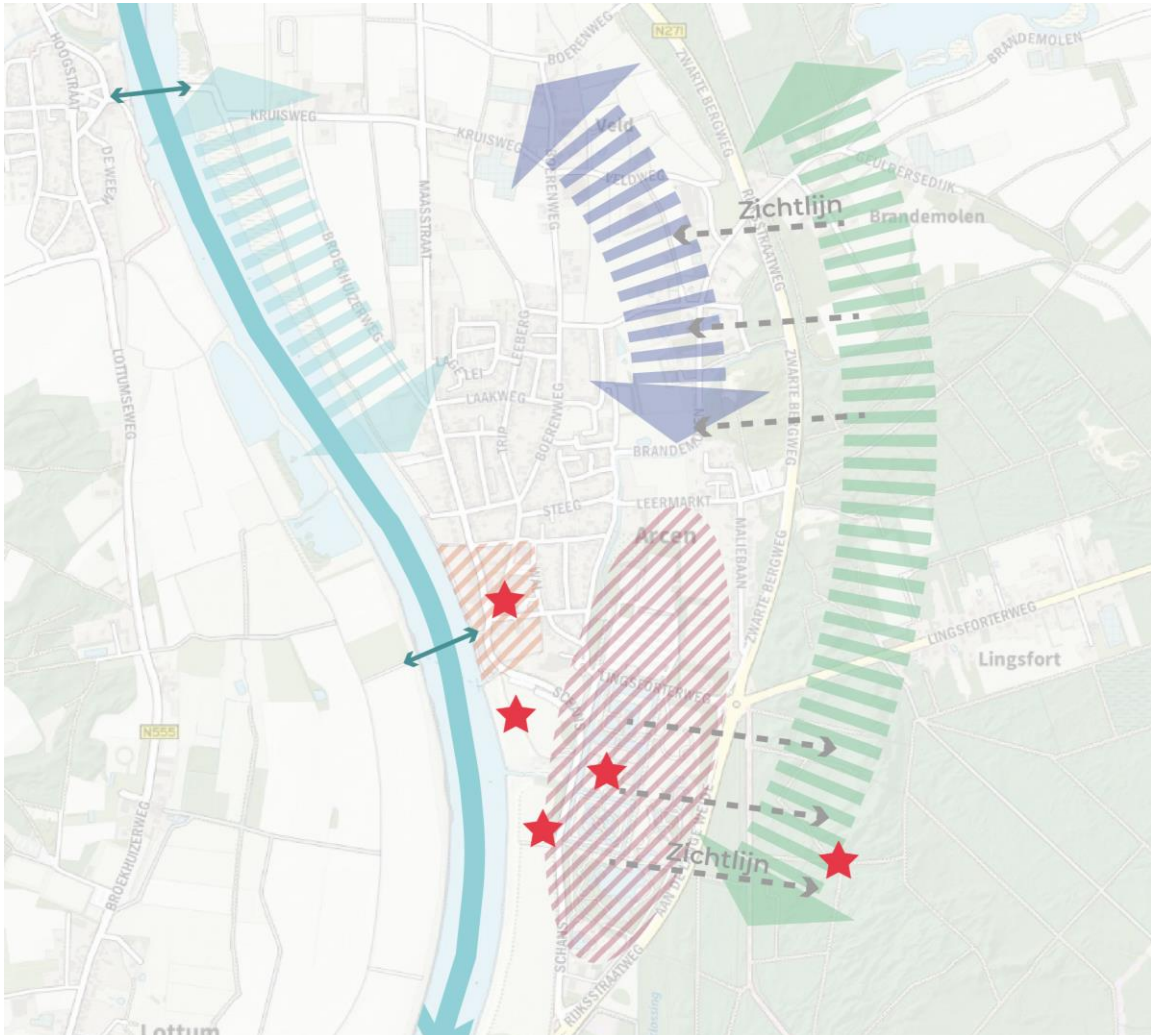
Met de wederopbouw transformeerde Arcen tot een aantrekkelijke toeristische bestemming. De natuurlijke schoonheid van de omgeving, de ligging aan de Maas, de prachtige Maasduinen en de Kasteeltuinen, trokken steeds meer bezoekers aan. Hierdoor heeft Arcen zich ontwikkeld tot één van de toeristische parels in Noord-Limburg. In combinatie met het grote aanbod aan verblijfsrecreatie vormt toerisme vandaag de dag dan ook een belangrijke bron van inkomsten voor Arcen.

Mien Ârce

Arcen is een hechte gemeenschap. Hier vormen de inwoners het kloppende hart van het dorp. Samen bouwen ze aan een levendige en dynamische gemeenschap. Of het nu gaat om het vieren van lokale tradities, het ondersteunen van elkaar of het samenwerken aan gemeenschappelijke doelen, Arcenaren doen het samen en met een sterke betrokkenheid bij voor erfgoed en natuur. Het organiserend vermogen van Arcen is uniek te noemen.

2.2 BEHOUDEN VAN ONDERSCHIEDENDE KWALITEITEN

Voor het Panorama Arcen redeneren we vanuit de bijzondere kwaliteiten die Arcen te bieden heeft. Hierbij zijn er enkele belangrijke ruimtelijke kenmerken te benoemen.

Historische kern Arcen

Arcen kent een historische kern, met een kleinschalig 'pittoresk' karakter waar horeca ruim vertegenwoordigd is. Het draagvlak voor winkels neemt echter af. Voorzieningen als MFA De Schans bieden voor de inwoners en verenigingen een thuisbasis. Door de aantrekkelijkheid van de kern en omgeving is er een bloeiende vrijetijdseconomie. Zowel voor dagjesmensen uit de regio, Duitsland en België als verblijfsrecreanten heeft Arcen veel te bieden. In de kleinschaligheid van het dorp zit de kracht, maar dat conflicteert soms ook met de toeristische drukte (op piekdagen en bij evenementen).

Landgoed Arcen

Landgoed Arcen (450 hectare) is de verbindende factor tussen natuur, erfgoed en cultuur. Het gehele landgoed met kasteel is in 1976 aangekocht door de Stichting Het Limburgs Landschap. Naast het kasteel en de kasteeltuinen met enkele markante zichtlijnen (herkenbaar in tuinrichting) bestaat het landgoed tegenwoordig uit een gevarieerd aanbod van bossen,

vennen, stuifduinen en restanten van een eeuwenoud doolhof. Het gebied wordt voor beleving door de N271 afgescheiden van de dorpskern. Landgoed Arcen vormt ook de entree naar de kern en ook het opvanggebied voor verkeerstromen. Het is een startpunt voor het verder ontdekken van de Maasduinen. De Kasteeltuinen, de vakantieparken en het Thermaalbad zijn de prominente trekkers. Hier doet Arcen haar naam als kuuroord eer aan.

De Maasduinen

Rivier de Maas heeft duidelijke sporen in het landschap achtergelaten. Het langgerekte Nationaal Park De Maasduinen (van Arcen tot Gennep) dankt haar bestaan aan de bijzondere geomorfologische structuur van het Maasdal. Het gebied omvat een breed spectrum van bodem- en watertypen, met internationaal waardevolle natuur.

Maas en Maasdal

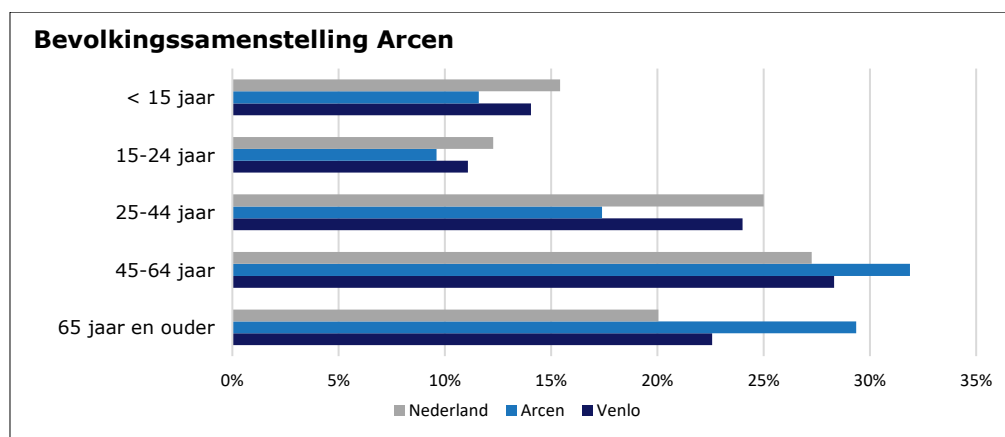
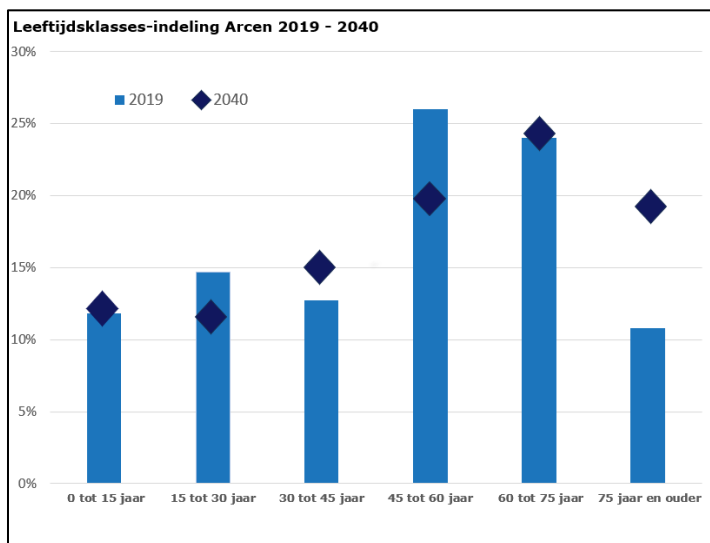
Aanvullend op de Maasduinen en haar natuurwaarden, biedt het gevarieerde landschap van het Maasdal en de Maasterrassen een aantrekkelijk gebied voor recreatie en (natuurinclusieve) landbouw. De weidsheid en zichtlijnen van het gebied richting de Maas dienen behouden te blijven. Het agrarisch gebruik speelt hierbij een belangrijk rol. Waterlopen en oude geulen kunnen hersteld worden (vgl. geul Leijgraaf), mits dat geen afbreuk doet aan de landschapskwaliteiten. De Maas is belangrijk in het landschap, maar ook als economische drager, met functies voor beroeps- en recreatievaart. Aan de oever van de rivier zijn er diverse recreatiemogelijkheden. De Hertog Jan Brouwerij / Proeverij is in het buitengebied een belangrijke trekker.

2.3 REKENING HOUDEN MET DEMOGRAFISCHE EN ECONOMISCHE TRENDS

Op termijn bevolkingsafname, ontgroening en vergrijzing

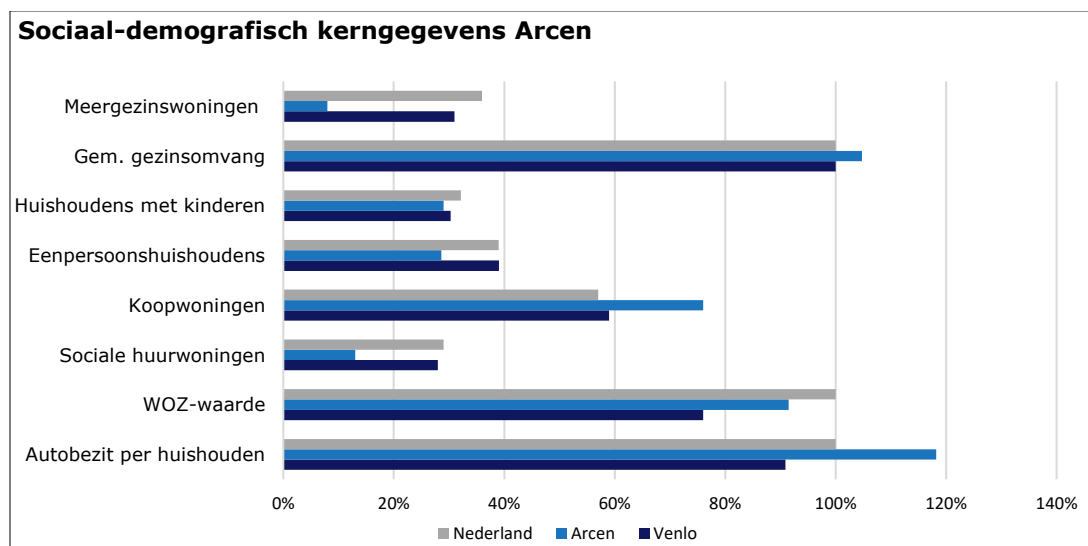
De kern Arcen telt in 2022 2.760 inwoners verdeeld over circa 1.240 huishoudens (CBS, 2023). De bevolkingssamenstelling in Arcen wijkt af met dat van het Nederlands en Venloos gemiddelde. Het aandeel jongeren is lager terwijl het aantal inwoners tussen de 45 – 64 en 65 jaar en ouder juist hoger is. Als we richting de toekomst kijken dan zien we dat zowel het aantal inwoners als de bevolkingssamenstelling in Arcen de komende 20 jaar gaat veranderen. Volgens prognose neemt het aandeel jongeren (tussen de 15 en 30 jaar) af terwijl het aandeel ouderen 75 plus) fors gaat toenemen. De bevolkingsontwikkeling laat duidelijk de ontgroening en vergrijzing in Arcen zien.

De vergrijzing zorgt enerzijds voor opgaven, met name voor woningbouw, maar anderzijds biedt dit ook kansen voor Arcen. Senioren staan namelijk nog midden in het leven. Ze zijn vitaler en mobieler dan ooit, kopen veelal lokaal, hebben veel vrije tijd en een hoge koopkracht. Daarnaast zien we dat het landelijk gebied ook steeds meer in trek is om te wonen. Ook voor jongeren. Het leven is immers druk en hectisch. We hebben naast meer behoefte aan rust, gemoedelijkheid en een groene omgeving ook behoefte om terug te gaan naar onze ‘roots’. De trek naar en de aantrekkelijkheid van het landelijk gebied en kleine kernen neemt daardoor toe. Ook Arcen kan profiteren van deze ontwikkeling. Met een gepast woningaanbod heeft Arcen kansen op deze doelgroepen aan te trekken.

Een andere woningvoorraad en woonwens

De woningvoorraad in Arcen bestaat voor circa 70% uit koopwoningen. Dit is fors meer dan het landelijk aandeel en Venloos beeld maar past bij het landelijk karakter van Arcen. Daarentegen staan er juist relatief weinig meergezinswoningen en sociale huurwoningen in Arcen. Ook dit past in het profiel van Arcen en in het feit dat het aandeel sociale huurwoningen vooral hoger is in stedelijke gebieden zoals Venlo. Het autobezit per huishouden is groot. Dit is te verklaren vanwege de afstand tot sommige voorzieningen.

Woonwensenonderzoek Arcen

In 2021 is een woonwensenonderzoek uitgevoerd in de gemeente Venlo. De belangrijkste resultaten uit het woonwensenonderzoek voor Arcen zijn:

- Inwoners hebben vaker geen verhuiscens dan gemiddeld (47% tegenover 41%). Als reden geven zij **bovengemiddeld vaak aan dat zij in de buurt van vrienden willen blijven wonen**.
- Respondenten in Arcen staan **relatief minder vaak ingeschreven bij een woningcorporatie**. Dit is in lijn met de beperkte behoefte aan (sociale) huurwoningen in Arcen.
- Respondenten vaker (70%) dan gemiddeld (50%) **in de eigen kern willen blijven**. Ook willen zij vaker (14%) dan gemiddeld (8%) verhuizen met als **reden een kleinere woning**.
- Respondenten willen vaker dan gemiddeld **een eigen kavel om op te bouwen** (11% tegenover 7%).
- Respondenten willen **vaker dan gemiddeld een koopwoning** (60% tegenover 55%). Hierbij hebben zij een bovengemiddelde voorkeur voor woningen tussen € 200.000 en € 240.000 (28% tegenover 16%).

Het voorzieningenniveau daalt, maar is hoger dan andere kernen

Informatie vanuit *Locatus* laat zien dat het voorzieningenniveau in de kern Arcen onder druk staat. De onderstaande figuur toont de dynamiek in de kern tussen 2013 en 2023. Alhoewel de leegstand is afgenomen, waarschijnlijk door de transformatie van leegstaande panden naar woningen, is zowel het dagelijks aanbod en niet-dagelijks winkelaanbod (Mode & Luxe, In/Om Huis) afgenomen. Dit is in lijn met landelijke trends en ontwikkelingen. Opvallend is de afname van het horeca-aanbod.

Als we het voorzieningenaanbod in Arcen vergelijken met dat van kernen tussen de 2.500 en 3.500 inwoners, dan zien we dat in Arcen vrijwel alle voorzieningen fors hoger scoren dan het gemiddelde van vergelijkbare kernen. Zowel het dagelijks, niet-dagelijks en het horeca-aanbod zijn aanzienlijk hoger in Arcen (zowel in het aantal verkooppunten als oppervlakte). Een verklaring hiervoor is dat de vele toeristen en bezoekers bijdragen aan het draagvlak en daarmee aan het in standhouden van deze voorzieningen. Toeristen of dagbezoekers vormen namelijk een extra inkomstenbron voor detailhandel, horeca, evenementen en cultuur.

Voor Arcen is het van belang om het voorzieningenaanbod in stand te houden en al dan niet te versterken. Een aantrekkelijk voorzieningenaanbod is namelijk belangrijk om de leefbaarheid en sociale samenhang te behouden in Arcen en tegelijkertijd de aantrekkelijkheid te behouden voor zowel jongeren als ouderen.

	2023 (VKP*)	2013 (VKP*)	Vershil 2023-2013 (VKP)
Leegstand	2	3	-1
Dagelijks	5	7	-2
Mode & Luxe	4	6	-2
In/Om Huis	6	7	-1
Cultuur & Ontspanning	1	2	-1
Horeca	23	28	-5
Diensten	3	3	0
Totaal	44	56	-12

*verkooppunten

	Arcen		Gemiddelde kernen tussen 2.500 – 3.500 inwoners	
	M2 WVO*	VKP**	M2 WVO*	VKP**
Leegstand	72	0,7	138	0,8
Dagelijks	370	1,8	305	1,3
Mode en Luxe	81	1,4	184	0,9
In/Om Huis	1.768	2,2	539	1,3
Cultuur & ontspanning	36	0,4	156	0,7
Horeca	1.242	8,3	238	2,1
Diensten	26	1,1	61	1,5

*m2 winkelvloeroppervlakte per duizend inwoners, **verkooppunten per duizend inwoners

Bron: Locatus, 2023 en 2013

Ontwikkelingen in Arcen zullen gerelateerd moeten worden aan doelstellingen en ambities in bestaand beleid.

Relevante beleidskaders om rekening mee te houden zijn hier kort omschreven. Met ambtenaren is uitvoerig gesproken over de mogelijke ontwikkelingen in Arcen. In het Panorama hebben we hiermee nadrukkelijk rekening gehouden.

Actieplan Venlo klimaatbestendig

Groen en water staan centraal in verschillende beleidsdocumenten. Actieplan Venlo klimaatbestendig zet in op robuuste groenblauwe structuren met de Maas als belangrijke ader. In Arcen is dit natuurlijk al onmiskenbaar het geval. Groen en blauw hebben niet alleen een klimaat gerelateerde functie, maar moet in de gemeente ook waardevol zijn voor leefbaarheid, leefomgeving, gezondheid, natuur, verkeer, recreatie en identiteit. Dat past ook naadloos op de ambitie om de Gezondste Regio in Nederland te zijn. Hierbij zet Venlo en de regio in op brede welvaart. Via actieprogramma's wordt een actieve en gezonde levensstijl gepromoot. Voor Arcen biedt dit kansen om hierbij aan te sluiten. Bovendien is het in dat kader logisch om maatregelen die het fietsen en wandelen stimuleren te ondersteunen.

Ambitiedocument en beleidsplan parkeren en mobiliteit

Een uitdaging in de gemeente Venlo is parkeren. De ambitie is om binnen Venlo te werken aan een goede balans tussen bereikbaarheid, toegankelijkheid, leefbaarheid en verduurzaming. De schaarste van de ruimte vergroot de noodzaak om naar oplossingen te kijken die buiten het parkeren liggen. De gemeente gaat in het ambitiedocument en beleidsplan uit van maatwerk per gebied en per doelgroep. Het is daarbij niet vanzelfsprekend dat knelpunten rondom parkeren worden opgelost door opheffing van openbare ruimte. Alternatieve en duurzame mogelijkheden worden verkend om parkeerproblemen op te lossen. Daarbij zet de gemeente in op het principe van de 4B's; Beïnvloeden, Benutten, Beprijzen en Bebouwen. Deze werkwijze voorziet dat zuinig met middelen én openbare ruimte wordt omgegaan.

Ambitiedocument fiets

Venlo wil bijdragen aan de gezondheid en vitaliteit van haar inwoners. Meer fietsgebruik in Venlo en de regio draagt daaraan bij en sluit aan bij regionale ambitie Gezondste regio. De fiets vervult daarmee een sleutelrol in de ontwikkeling van Venlo naar een toekomstbestendige, gezonde en leefbare gemeente. De ambitie is om het fietsgebruik in de gemeente Venlo te verhogen door in te zetten op zowel fietsstimulering als infrastructurele verbeteringen.

Momenteel werkt de gemeente aan het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Daarin is een concrete uitwerking opgenomen van het ambitiedocument. Bij de dorpsraad van Arcen is informatie opgehaald die input vormt voor het uitvoeringsprogramma. Het concept uitvoeringsprogramma zal binnenkort worden aangeboden aan het college.

Herijking Actieprogramma Toerisme & Recreatie Noord-Limburg

In 2023 is het actieprogramma vrijetijdseconomie Noord-Limburg geactualiseerd. Inhoudelijk (op sectorniveau) vaart Noord-Limburg de juiste koers. Maar landelijke en regionale trends en ontwikkelingen hebben een herijking gevraagd van de positie en ambitie van de vrijetijdssector. Het realiseren van meer bestedingen is geen doel meer op zich. Wel is dit een (positief) effect van een evenwichtige sector. De vrijetijdseconomie als stuwende topsector is het hoofddoel van het actieprogramma. Hierbij horen de volgende herijkte actielijnen:

1. Vitalisering verblijfsaanbod en betere planontwikkeling en – begeleiding
2. Versterking dagrecreatieve ecosysteem en attractiewaarde Noord-Limburg
3. Aantrekkelijke vrijetijdslandschappen stimuleren mentale en fysieke gezondheid
4. Vrijetijdseconomie draagt bij aan gezondheid en opgaven in andere sectoren
5. Kiezen voor gezamenlijke koers over de regiomarketing van Noord-Limburg

Economische visie 2030 ‘van volume naar waarde’

De nieuwe economische koers is gericht op het vergroten van de brede welvaart van de gemeente Venlo, oftewel een hogere kwaliteit van leven. Niet alleen hier en nu, maar ook voor latere generaties hier en elders in de wereld. Er wordt ingezet op een betere balans tussen enerzijds economische groei en anderzijds sociale inclusiviteit (meer mensen moeten ervan profiteren) én op duurzame ruimtelijke inrichting van belangrijke deelgebieden in de gemeente. Dit betekent een ontwikkeling van de regionale economie om zich meer te richten op haar omgeving en op het welzijn van inwoners en gemeenschappen, om zo een kwalitatieve sprong voorwaarts te maken. De ambitie is het realiseren van een optimale en duurzame economische ontwikkeling – samen met strategische partners - als basis voor de brede welvaart waardoor de gemeente in 2030 een inclusieve en circulaire gemeente is waar het prettig werken, wonen, verblijven, recreëren en leren/studeren is.

Woonvisie ‘Op weg naar toekomstbestendig wonen’

Net als in heel Nederland ligt er een grote woningbouwopgave in de gemeente Venlo. In de woonvisie 2021 – 2026 zijn heldere doelen gesteld voor het realiseren van een vitale en passende woningvoorraad. Er moet passende woonruimte zijn voor alle doelgroepen, hierbij rekening houdend met de verschillende voorkeuren of mogelijkheden van onze inwoners (zoals beschikbaar inkomen, levensfase of voorkeuren voor een woonmilieu). Dat is ook van toepassing op Arcen. Uitgangspunt hierbij is dat stadsdelen en dorpen niet op slot komen te zitten, uitbreiding voor de eigen huishoudensontwikkeling is altijd mogelijk. Een stadsdeel en dorp moeten zich op een gezonde wijze kunnen ontwikkelen (zowel kwantitatief als kwalitatief). Naast het beschikbaar hebben van de juiste woningen, is het ook van belang dat deze betaalbaar en zo duurzaam mogelijk zijn. Om de voorraad met deze kaders op orde te krijgen wordt in de visie gewerkt aan drie verbonden lijnen: Versnellen, Verbinden en Vernieuwen.

3 HET PANORAMA VOOR ARCEN

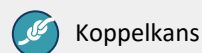
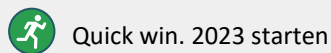
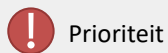
In dit hoofdstuk beschrijven we het gezamenlijke toekomstbeeld van Arcen. De verschillende plannen, initiatieven en projecten worden gebundeld in vier samenhangende ontwikkelpaden. *Wat is de gezamenlijke ambitie? En welke projecten dragen daar aan bij?*

3.1 VIER ONTWIKKELPADEN

We onderscheiden vier verschillende ontwikkelpaden. Elk ontwikkelpad omvat verschillende plannen. Deze verschillen van concrete projecten die bijna uitgevoerd worden tot slechts ideeën uit de gemeenschap of van de gemeente zelf die nog om verdere uitwerking vragen. We beschrijven per ontwikkelpad: waar willen we naar toe? Wat zijn uitgangspunten? En wat gaan we doen? De vier ontwikkelpaden zijn:

1. **Waterveiligheid**
2. **Wonen**
3. **Verkeer & Parkeren**
4. **Toerisme & recreatie**

Per ontwikkelpad geven we ook aan welke projecten prioriteit hebben, welke projecten in 2023 kunnen worden gestart (quick-wins) en welke koppelkansen zijn met andere ontwikkelpaden.

3.2 ONTWIKKELPAD WATERVEILIGHEID

Waar willen we naar toe?

Arcen is hoogwaterveilig. De dijkversterkingen en gebiedsontwikkelingen hebben naast hun functie van waterkering, geleid tot kwaliteitsverbeteringen in het landschap. Daarmee voldoen ze niet alleen aan de hoogste en laatste veiligheidsnormen, maar zijn ze ook een geïntegreerd onderdeel van onze leefomgeving. Hierbij is ruimte voor nieuwe natuur en het stimuleren van biodiversiteit. Zo bouwen we niet alleen aan bescherming, maar ook aan een gezonde en veerkrachtige natuur. Daarnaast liggen er goede hoogwaterdraaiboeken hoe te handelen bij situaties als het onverhoopt toch mis (dreigt) te gaan.

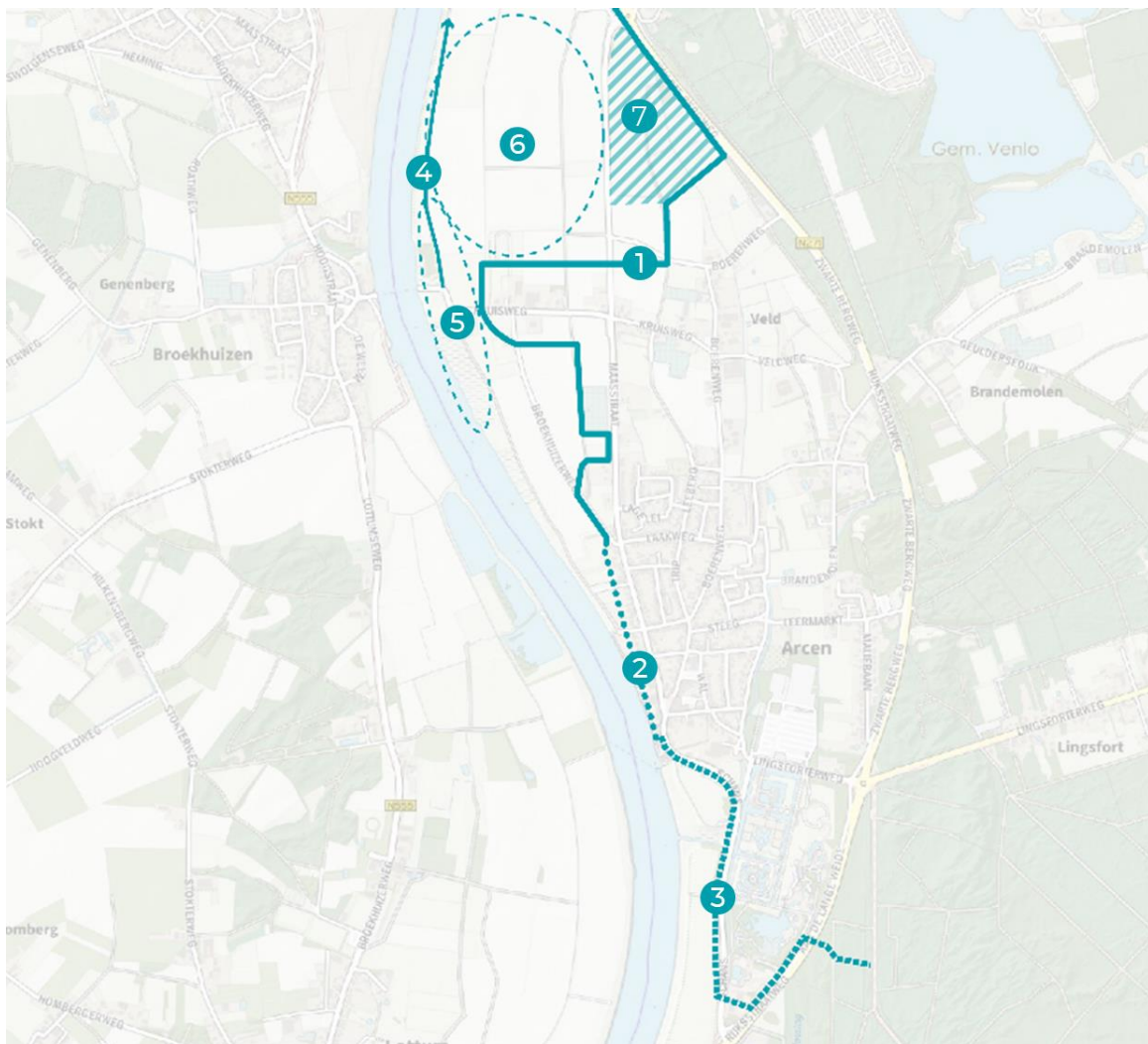
Wat zijn uitgangspunten?

- Ingrepen dragen bij aan de hoogwaterveiligheid én aan de beleving van het gebied. Gebruikers en eigenaren in het gebied worden betrokken.
- Ruimtelijke ingrepen worden in de planning zoveel mogelijk gekoppeld aan de uitvoeringstermijn van het HWBP (2024 – 2028).
- Inwoners en ondernemers blijven actief betrokken bij alle ontwikkelingen.

Wat gaan we doen?

Het versterken en verhogen van de dijk is in omvangrijke ingreep. Koppelkansen zijn:

- **Het herinrichten van het Schanstorenplein/Tolplein (aan de Schanstoren)** zodat dit ontwikkeld kan worden tot een aantrekkelijke entree en verblijfsgebied. Goede overgang tussen Maasboulevard en rijksmonument De Schans, met groene kwaliteitsimpuls richting Kurversgraaf. Hierdoor worden bezoekers ook uitgenodigd om dit gebied te ervaren en tot rust te komen. Bezoekers worden op deze manier verspreid over Arcen.
- **Ontbrekende schakels langs de Maas opheffen:** met het aanleggen van de dijken zorgen we er ook voor dat er (nagenoeg) ononderbroken langs de Maas gefietst kan worden. Vanaf de Maasboulevard wordt de Eikenweerd beter geschikt voor gemaakt voor de combinatie van wandelaars en fietsers. Wanneer dit gebeurt moet er ook aandacht zijn voor onderhoud en voldoende afvalpunten.
- **Inrichten van wandel- en recreatieboulevard aan de Maas:** In het HWBP wordt al op veel plekken de balans gezocht tussen doelmatigheid en de impact op de omgeving. Door aan de Maasboulevard te kiezen voor een zelfsluitende kering, is het mogelijk om hier een aantrekkelijk recreatieboulevard te maken. De nieuwe historische entree die gerealiseerd wordt accentueert dit bij de toegang vanaf de dorpskern/Alt Arce. Aanleggen door het fiets- voetveer blijft mogelijk (belangrijke recreatieve trekker!), maar doorgaand fietsverkeer is hier niet welkom. We zorgen voor een goede aansluiting naar de Schans, ook in de richting van De IJsvogel en Kurversgraaf (richting Kasteeltuinen). De uitwerking hiervan zit als koppelkans in het aanbestedingstraject van de dijken.
- **Verkenning Hertogbroek** (maakt onderdeel uit van Vierwaarde): Door meer ruimte te bieden aan de rivier wordt de hoogwaterveiligheid verbeterd en recreatie aan de Maas zorgvuldig ingepast. Dit kan alleen als waardevolle landschappelijke kwaliteiten en het agrarisch gebruik gerespecteerd worden. Plannen worden in samenspraak met eigenaren en gebruikers van het gebied ontwikkeld. Er wordt daarbij waar nodig door overheden ook experimenteerruimte geboden.

WATERVEILIGHEID

- 1 Waterkering door dijkverhoging
- 2 Zelfsluitende waterkering –Nieuwe boulevard
- 3 Waterkering door keerwand/muur
- 4 Fietspad, ontbrekende schakel
- 5 Uiterwaarden - zoekgebied Vierwaarden/Hertogbroek
- 6 Maasdal (natuur en landbouw)
- 7 Maasdal en nieuwe kwelnatuur

3.3 ONTWIKKELPAD WONEN

Waar willen we naar toe?

Arcenaren die in het dorp willen (blijven) wonen of terugkeren hebben hier de gelegenheid toe. Er is een divers en passend woningaanbod voor starters, gezinnen en senioren. In Arcen bouwen we voor doorstroming. Dat betekent dat we met nieuwbouw woningtypen toevoegen voor kleine huishoudens. Zo scheppen we een aanbod dat aantrekkelijk is voor jongeren en vooral voor senioren die bij verhuizing weer een gezinswoning vrijmaken voor een gezin dat wil doorstromen. We zetten in op verantwoorde groei, waarbij de kwaliteit en leefbaarheid als toetsingskader worden benut. Het landschap van het Maasdal wordt behouden.

Wat zijn de uitgangspunten?

- Aanbod van betaalbare woningen in Arcen met lage energielasten.
- Balans tussen (sociale) huur en koopwoningen.
- Bij ontwikkelingen is er aandacht voor de beeldkwaliteit, passend bij het karakter, landschap en de historie van het dorp.
- Woningbouw in Arcen vindt vooral plaats binnen de huidige contouren van de kern, maar uitbreiding daarbuiten sluiten we niet uit. Vrijkomende terreinen ontwikkelen heeft de voorkeur.
- We bouwen slimmer door zoveel mogelijk circulair te bouwen. Een wijkklimaatakkoord is hiervoor de basis.
- Er wordt rekening gehouden met voldoende groen, ontmoetingsruimte en speelvoorzieningen. Ontmoeting en gezond leven wordt gestimuleerd. Parkeren is niet dominant en toevoegen van woningen mag niet leiden tot een ongewenste verhoging van de parkeerdruk op staat.

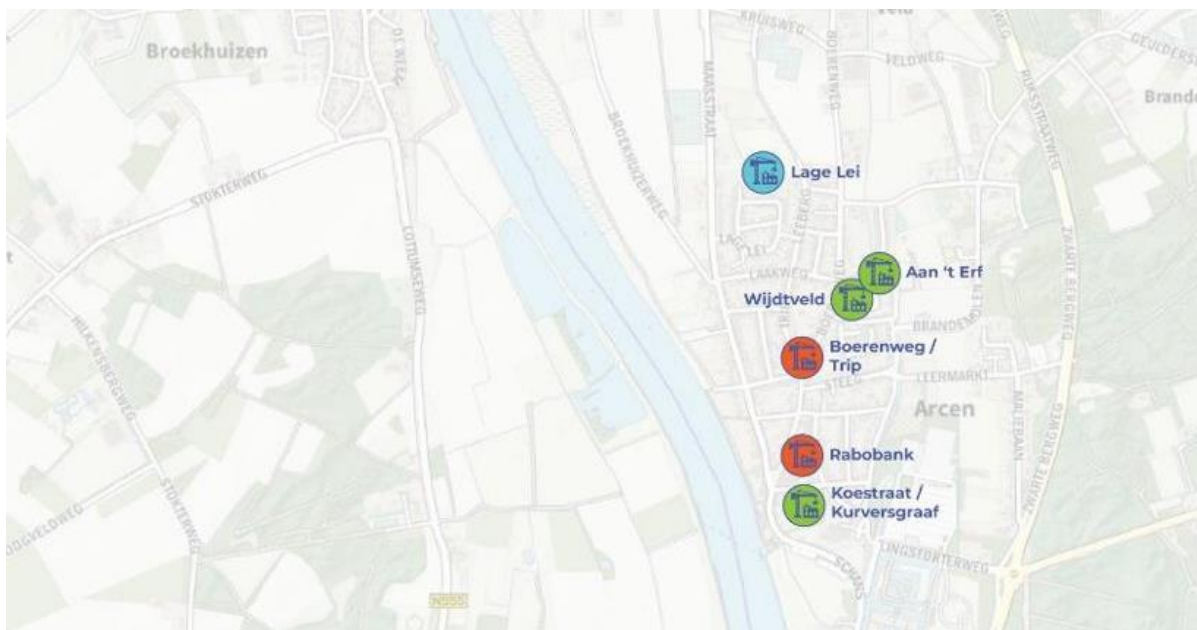

Wat gaan we doen?

- **Woningbouw Henry Dunantstraat:** Bouw van 11 nieuwe sociale huurwoningen aan de Henry Dunantstraat (vervangingsvraag, start najaar 2023 door Woonwenz).
- **Ontwikkelen van 't Wijdveld en Aan 't Erf:** We geven met prioriteit uitvoering aan de plannen voor 't Wijdveld en Aan 't Erf. Bij deze ontwikkelingen hebben we aandacht voor groen en speelvoorzieningen. Mogelijk kunnen op en rond het trapveldje aan de Sijzenbroek voorzieningen teruggebracht worden die moeten verdwijnen. Met de uitvoering wordt gestart als het omgevingsplan gereed is.
- **Planontwikkeling Koestraat/Kurversgraaf:** voor deze strategisch belangrijke locatie werken we samen met de ontwikkelaar een plan uit, waarbij breder gekeken wordt naar een kwaliteitsimpuls van de historische omgeving door het als gebiedsontwikkeling met het Schanstorenplein/Tolplein te benaderen. Beeldkwaliteit, groen en historie worden als uitgangspunt gebruikt.
- **Onderzoek mogelijke uitbreidingslocatie Lage Lei:** deze locatie is opgenomen als potentiële uitbreidingslocatie ten noorden van Arcen. De locatie ligt deels buiten de stadsrandzones waar woningbouw niet mogelijk is. Onderzoek moet uitwijzen of

uitbreiding van de stadsrandzones (niet alleen in Arcen maar in de gehele gemeente) mogelijk is.

- **Stimuleren van nieuwe ontwikkelingen:** Voor de overige locaties, te weten voormalige Rabobank locatie en de Boerenweg, wordt samen met de initiatiefnemers gekeken op welke termijn de planontwikkeling opgestart kan worden. Mogelijk zijn er ook kansen voor flexibele, moderne woonvormen (tiny houses, circulaire bouw, etc.). Met bouwen buiten de contour wordt voorzichtig omgesprongen.

WONEN

WIJDTVELD

Plan/toelichting: locatie voor ontwikkeling van circa 20 a 25 woningen.

Uitgangspunten: Wonen combineren met ontmoeting, spelen en sport in een groene omgeving. Combinatie van betaalbare woningen (voor starters) en levensloopbestendige. Stimuleren doorstroming.

Status: ontwikkelaar bezig met planvorming.

Planning: planvorming afronden in 2023. Streven bouw in 2025/2026.

AAN 'T ERF

Plan/toelichting: realisatie van 2 a 3 bouwkavels.

Status: : bestemmingsplan is gereed, vergunningsprocedure loopt (enkele obstakels rond stikstof). Besluitvorming gemeenteraad in 2023.

Planning: binnenkort vastgesteld?

KOESTRAAT/KURVERSGRAAF

Plan/toelichting: locatie voor ontwikkeling van woningen nabij het centrum.

Status: locatie ligt al jaren braak. Recent gewisseld van eigenaar. Wens is uitgesproken om hier woningen te realiseren. Achter deze locatie ligt een stuk eigendom van de gemeente (groen). Verkennen of dit meegenomen kan worden, waarmee een totale kwaliteitsimpuls voor het gebied als nieuwe entree voor Arcen gerealiseerd kan worden.

Planning: initiatief ligt bij de eigenaar om met een plan te komen.

LAGE LEI

Plan/toelichting : in kaart als potentiële uitbreidingslocatie ten noorden van Arcen.

Status: locatie ligt deels buiten de contour. Onderzoek over de uitbreiding van de stadsrandzones in de gehele gemeente loopt op dit moment. Nieuwe omgevingsvisie gaat hier antwoord op geven. Voor Arcen is het waarschijnlijk nodig dat buiten de contour gebouwd gaat worden.

Planning: locatie voor de lange termijn.

Status woningbouwprojecten

- Korte/middellange termijn (1-3jaar)
- Lange termijn (>3 jaar)
- Potentiële locatie (afhankelijk van initiatiefnemer)

3.4 ONTWIKKELPAD VERKEER & PARKEREN

Waar willen we naar toe?

Bewoners (incl. kinderen), bezoekers (toeristen, wandelaars, fietsers), ondernemers en werknemers moeten zich veilig door Arcen kunnen verplaatsen. Om de bezoekersstromen in het hoogseizoen goed te kunnen faciliteren is een passende parkeeroplossing noodzakelijk bij de Kasteeltuinen. Arcen vormt voor toeristen het startpunt voor verkenning van de Maasduinen. De historische kern wordt autolouwer, door slimme maatregelen en meer ruimte voor langzaam verkeer. Bestemmingsverkeer zal zich aanpassen aan de aangegeven snelheid en doorgaand verkeer wordt waar mogelijk om de kern heengeleid. Vrachtverkeer wordt beperkt. Openbaar vervoer en deelmobiliteit bieden een aantrekkelijk en passend vervoersaanbod.

Wat zijn de uitgangspunten?

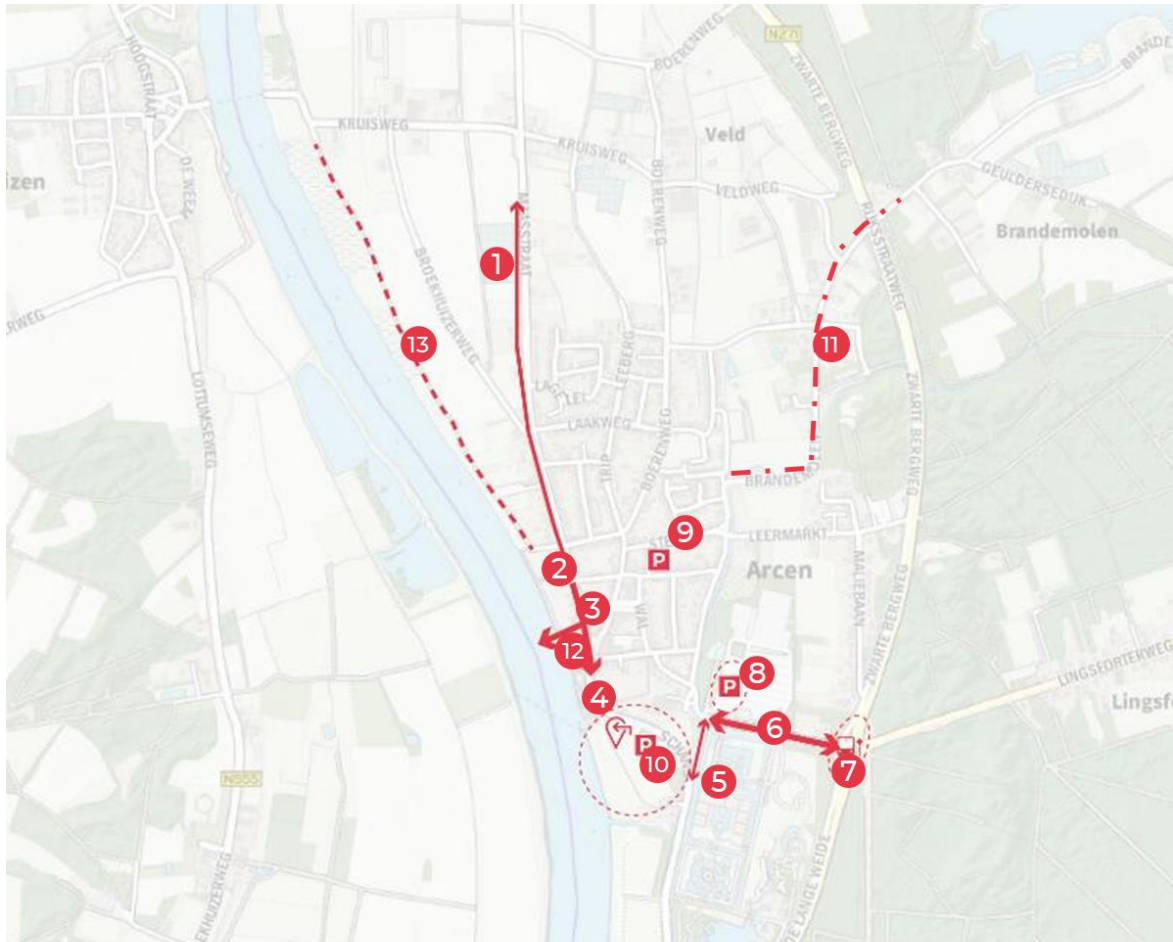
- Er wordt voor parkeeroplossingen een scheiding gemaakt tussen doelgroepen: lang verblijf, kort verblijf, inwoners en bezoekers.
- Verkeerstromen van inwoners en bezoekers moeten goed samen kunnen gaan. Er zijn voldoende parkeerplaatsen voor bezoekers, afgestemd op het bezoekmotief (kort/lang).
- Doorgaand verkeer door de dorpskern wordt ontmoedigd. Er worden ideeën gesuggereerd voor een autolouwer centrum.
- Er worden oplaadpunten aangeboden voor auto's en fietsers. Het realiseren van oplaadpunten voor fietsen laten we, conform gemeentelijk beleid, over aan de markt.

Wat gaan we doen?

- **Verlagen parkeerdruk door ander gebruik parkeerterrein Kasteeltuinen. De parkeerplaats bij de Kasteeltuinen wordt de primaire parkeerplaats voor Arcen.**
De gemeente heeft hiervoor verschillende scenario's onderzocht (onderzoek Movares). Hierover dient nog bestuurlijke besluitvorming plaats te vinden (Q1 2024). Er worden zodanige maatregelen genomen dat deze parkeerplaats de belangrijkste parkeermogelijkheid is zowel voor lang(er) parkeren (mensen die het dorp bezoeken en of de Maasduinen te voet of per fiets gaan verkennen) als voor het kort parkeren (gericht bezoek aan Arcen). Via logische en veilige looproutes met duidelijke bebording wordt de bezoeker naar de kern begeleid. Overige parkeergelegenheden worden enkel voor kort(er) parkeren: betaald of met een vergunningensysteem voor inwoners en ondernemers. Er wordt met partners bekeken of er een combinatie gemaakt wordt met een hub voor deelmobiliteit en toeristische informatie. Het toevoegen van oplaadfaciliteiten bij de Kasteeltuinen biedt een extra service voor bezoekers van de Kasteeltuinen en de Maasduinen. Camperplaatsen worden alleen toegevoegd als deze landschappelijk goed ingepast kunnen worden en de markttechnische haalbaarheid hiervan kan worden aangetoond.
- **Aanleg van nieuwe bushalte aan rotonde N271 (start uitvoering najaar 2023):**
 Toevoegen van stalling voor fietsers met goede verlichting. Langs de Lingsforterweg wordt een veilige verbinding gerealiseerd tussen de kern en de bushalte.
- **Renovatie Maasstraat** en nieuwe bomen (lopend, uitvoering najaar 2024, deel van de Maasstraat buiten de bebouwde kom is afhankelijk van de planning van het waterschap).

- **Herinrichting parkeerplaats Schans:** Dit vormt een koppelkans met dijkversterking, accenturen Schans, ontwikkeling Schanstorenplein/Tolplein en Kurversgraaf. Er komen wat extra parkeerplaatsen, die ook te gebruiken zijn voor bezoekers van de IJsvogel. Samen met de ruimtelijke herinrichting kunnen er regulerende maatregelen genomen worden, in de vorm van betaald parkeren met een duurder tarief zodat de Kasteeltuinen de primaire parkeerplaats voor Arcen wordt en blijft.
- **Lingsforterweg als primaire entree van het dorp aanduiden:** Profiel en functie van de weg moeten hierop aangepast worden. Bewegwijzering (in overleg met Provincie) op N271 zowel vanaf noorden als zuiden wordt duidelijk en eenduidig weergegeven. Aanleggen van een veilige route voor langzaam verkeer bij Lingsforterweg als verbinding naar nieuwe bushalte. Afhankelijk van de gekozen oplossing worden passende verkeersmaatregelen genomen op Kaststeellaan en Schans.
- **Maasboulevard afsluiten door doorgaand fietsverkeer:** Fiets-voetveer blijft lopend met fiets bereikbaar. De nieuwe entree via Alt Arce biedt een aantrekkelijke doorgang, waar het historische karakter van Arcen benadrukt wordt.
- **De parkeercapaciteit rond Burgemeester Gubbelsplein en Wal wordt tegen het licht gehouden:** Lang parkeren moet hier met de inzet op een autoluwer centrum niet mogelijk zijn. Parkeren voor inwoners en/of vergunninghouders is een optie of inzetten op kort parkeren. Indien nodig bestemmingsplan van locatie hoek Wal/Hor aanpassen op gewenste situatie (nu wordt er illegaal geparkeerd).
- **Uitvoeren maatregelen uit het uitvoeringsprogramma fietsen:** zoals het uitbreiden van de parkeercapaciteit voor fietsen en het realiseren van fietsroutes binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma.
- **Verkeersveiligheid en wegonderhoud:** op enkele plekken zijn straten, fietspaden en/of trottoirs aan een vervanging of aanpassing toe. Werkzaamheden worden zoveel mogelijk gekoppeld aan andere projecten, waaronder de dijkversterkingen. Op enkele plekken worden maatregelen genomen voor de verkeersveiligheid. In dat kader wordt de Brandemolen in het najaar van 2023 aangepakt. Daarnaast is de voorbereiding gestart voor asfaltonderhoud en het aanpassen van de fietspaden op Lingsforterweg en Dorperheideweg (uitvoering medio 2024). Waar mogelijk worden onderhoudswerkzaamheden, in samenhang met andere projecten, naar voren gehaald.

VERKEER & PARKEREN

- 1 Renovatie Maastraat en nieuwe bomen
- 2 Oplossing doorstroming verkeer
- 3 Nieuwe entree via Alt Arce naar voetveer
- 4 Nieuwe entree Arcen en upgrade Schansplein
- 5 Monitoring Kasteellaan
- 6 Vraagstuk capaciteit en drukte Lingsforterweg
- 7 Nieuwe bushalte / hub en stalling voor fietsers
- 8 Parkeerhub bezoekers Arcen / laadfaciliteiten / deelmobiliteit
- 9 Herinrichting parkeren kerk & Wal
- 10 Stimuleren kort parkeren op Schans
- 11 Brandmolen beperken voor zwaar verkeer
- 12 Voorzieningen voor fiets en voetgangers verbeteren
- 13 Recreatief fietspad als alternatief voor Maastraat (niet in fietsplan)

3.5 ONTWIKKELPAD TOERISME & RECREATIE

Waar willen we naar toe?

Arcen is de plek waar toerisme, recreatie en leefbaarheid hand in hand gaan met respect voor het landschap. Recreatie en toerisme blijven een belangrijke inkomstenbron maar zijn dienend aan de omgeving en laten ruimte voor natuur. We maken meer gebruik van *Mooder Maas*, als verkeersader maar ook als recreatiemogelijkheid voor inwoners en bezoekers. Het biedt ondernemers ook economische kansen. Belangrijk is ook de sociaalmaatschappelijke impact. Daarom willen we iedereen (inwoners en ondernemers) laten meeprofiteren en zetten we toerisme en recreatie in om Arcen leefbaar en levendig te houden en de trots van eigen inwoners te vergroten.

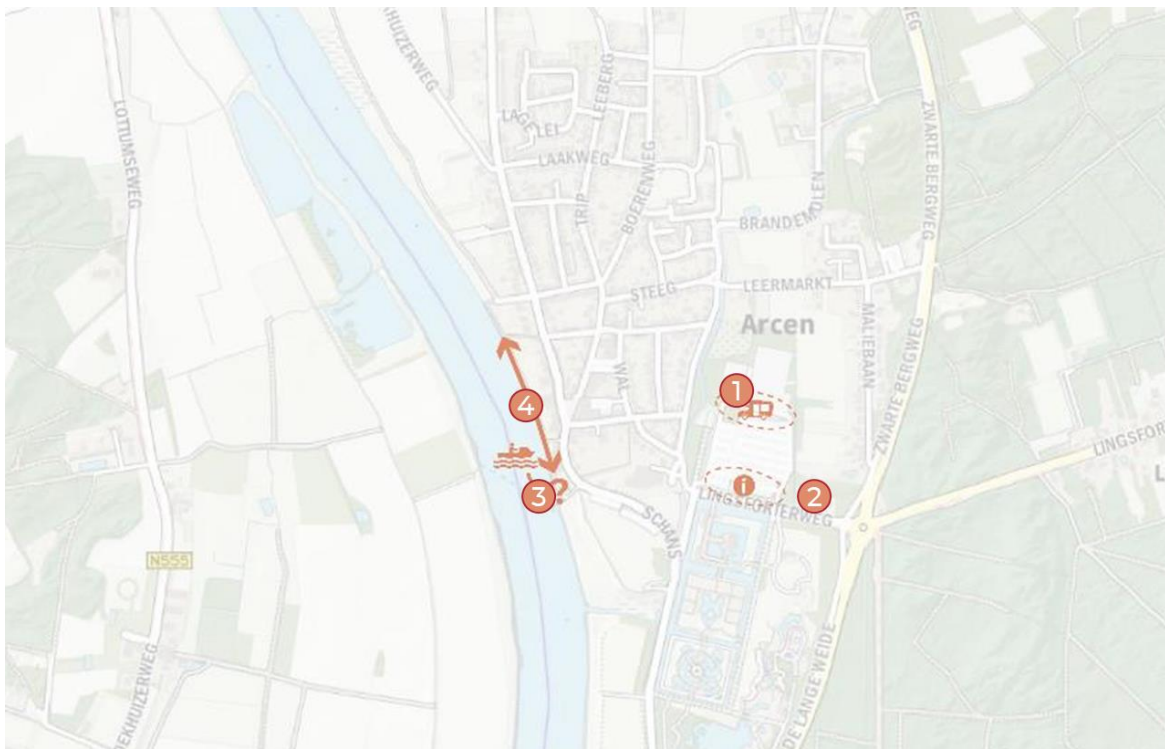
Uitgangspunten

- Balans tussen leefbaarheid en toerisme.
- Bijzondere historie van Arcen benadrukken en het beleefbaar maken van de Maas voor inwoners, recreanten en bezoekers uit de regio en toeristen.
- Bij (nieuwe) toeristische-recreatieve ontwikkelingen worden zowel ondernemers (o.a. Toeristisch platform en Ondernemersvereniging) en inwoners van Arcen betrokken.
- Waar mogelijk is volop aandacht voor duurzaamheid. In de breedste zin van het woord en met oog voor duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals). Duurzaamheid is voor ons een toekomstbestendig ondernemersklimaat.

Wat gaan we doen?

- **Onderzoek naar behoefte realisatie (kleinschalige) campervoorziening:** op het eigen terrein van de Kasteeltuinen door Limburgs Landschap. Het plan is niet concreet en slechts een idee, maar biedt wel kansen bij herinrichting van het gehele terrein. Voor de Kasteeltuinen is dit geen prioriteit. Koppelkans is het wel wanneer het gehele tuin wordt aangepakt.
- **Creëren van een duidelijk herkenbare toegangspoort naar het Nationaal Park De Maasduinen:** bij Kasteel Arcen. Hierbij horen goede parkeervoorzieningen en OV-ontsluiting, informatievoorzieningen, startpunt/knooppunt van routes, verbetering van routing/bebording en eventueel horeca. Bij het ontwikkelen van een toegangspoort bij het Kasteel staat ook storytelling en educatie centraal over de historie van Arcen en de Maasduinen. Doelstelling is het versterken van de herkenbaarheid en trots.
- **Onderzoek realisatie Toeristisch Overstappunt/Eikpunt:** Hierdoor wordt een 'knooppunt' gecreëerd waar diverse bewegwijzerende fiets- en wandelroutes samen komen. Een TOP is goed bereikbaar per auto en beschikt over voldoende parkeergelegenheid. Er wordt met partners bekeken of er een combinatie gemaakt wordt met een hub voor deelmobiliteit en de toegangspoort naar het Nationaal Park De Maasduinen.
- **Onderzoek mogelijke uitbreiding capaciteit bestaande passantenhaven:** De huidige passantenhaven heeft een beperkt aantal plaatsen en is op onderdelen aan onderhoud toe. Bovendien ligt het haventje wat lastig ten opzichte van de stroming van de Maas.
- Wanneer blijkt dat een uitbreiding op gronden van de overheid haalbaar en wenselijk is, wordt deze koppelkans alsnog met het dijkversterkingstraject meegenomen (incl. cofinanciering van de gemeente Venlo).

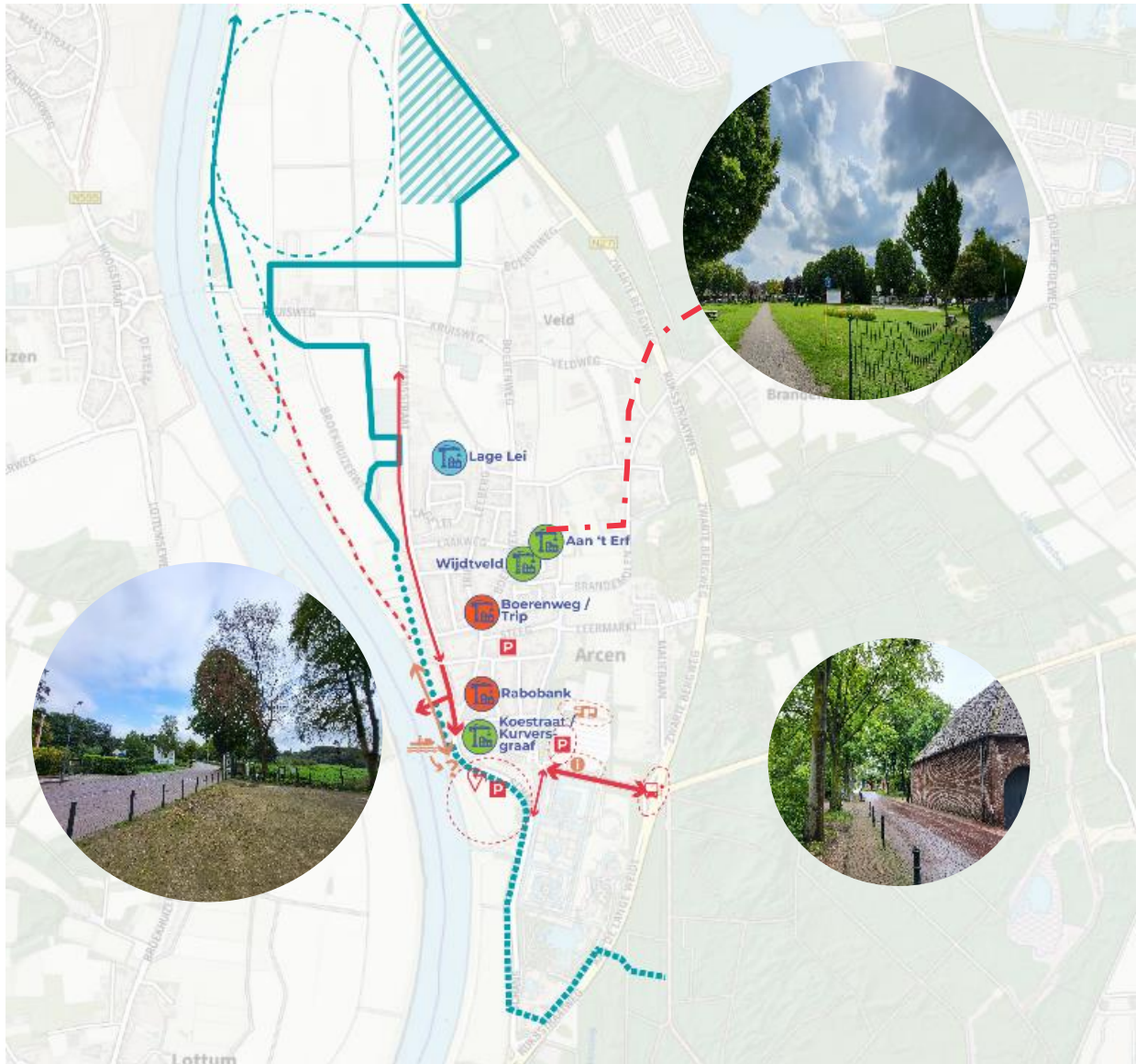
- **Versterking landschap- en cultuurhistorische elementen:** in samenwerking met ondernemers, Limburg Landschap en provincie opstellen van een samenhangend programma van projecten. Het Bioplan dat in 2021 is opgesteld kan hierbij als kader dienen. Hiervoor zijn mogelijk ook subsidies te verwerven (cofinanciering). Uitgangspunt is dat de huidige kwaliteiten van het gebied behouden blijven en waar mogelijk versterkt. Landbouw en natuur zijn belangrijke dragers van het buitengebied.

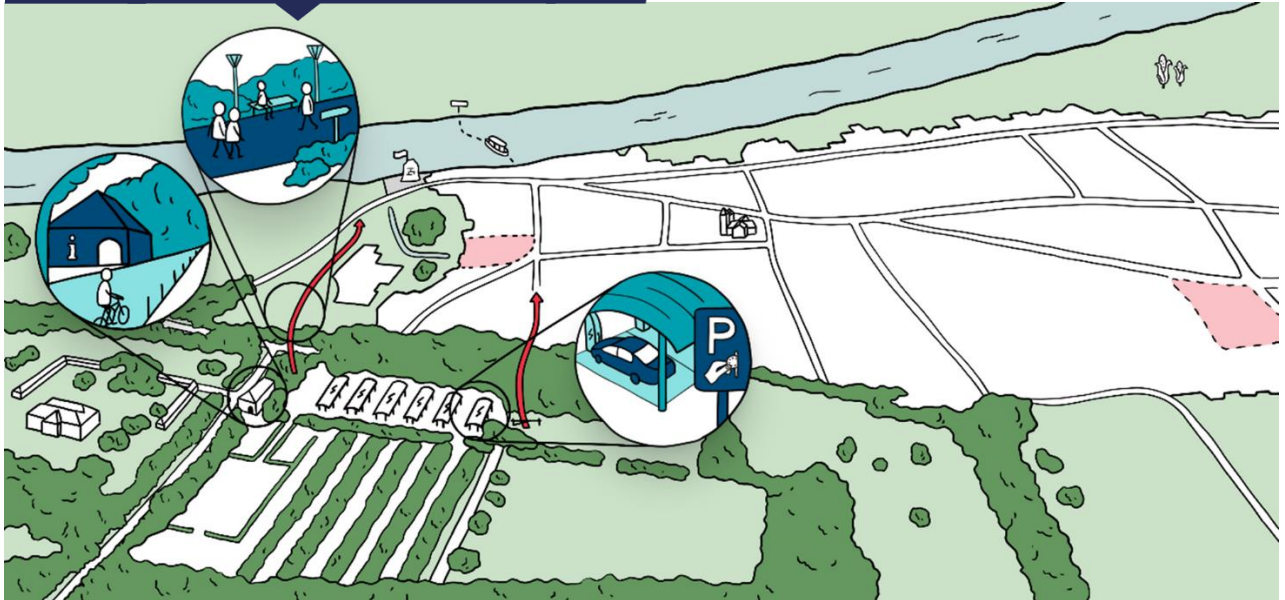
TOERISME & RECREATIE

- 1 Zoekgebied realisatie camper-plaatsen
- 2 Zoekgebied realisatie TOP/hub
- 3 Mogelijke uitbreiding capaciteit bestaande passantenhaven
- 4 Wandel-/recreatieboulevard

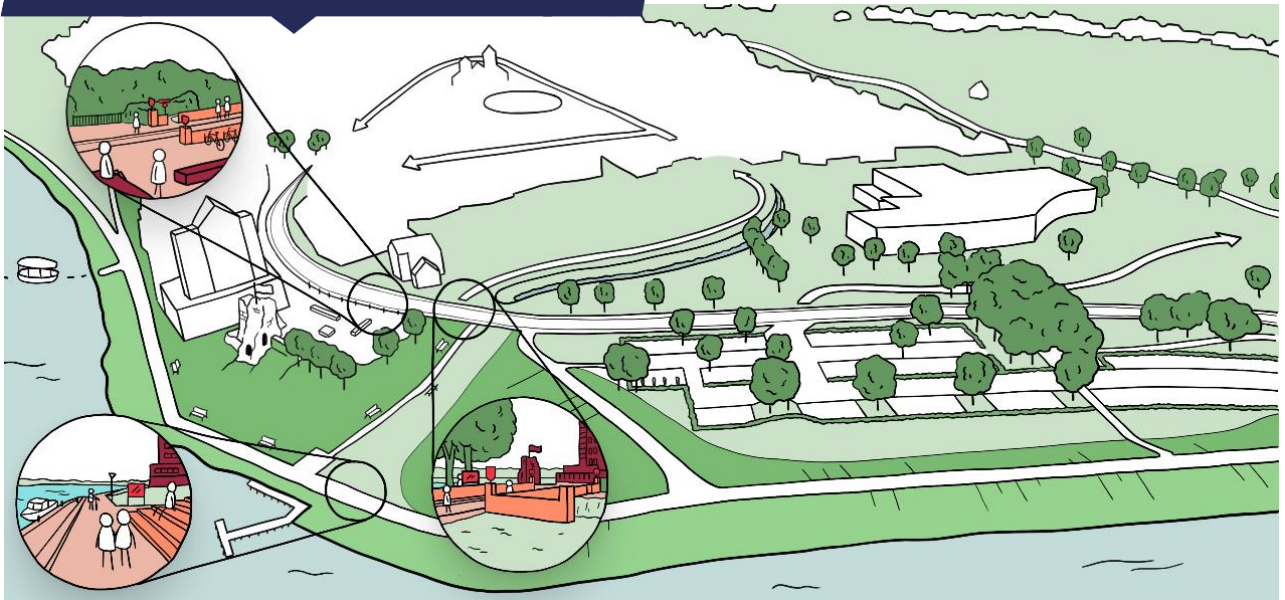
TOTAALOVERZICHT

TOTAALBEELD PANORAMA – PERSPECTIEF OOST

TOTAALBEELD PANORAMA – PERSPECTIEF WEST

4 SAMEN NAAR UITVOERING

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe Arcen en de gemeente Venlo in samenwerking kunnen komen tot het realiseren van het gewenste toekomstbeeld. Het Panorama vormt daarmee een dynamische werkagenda. *Wat vraagt dat van alle betrokkenen? En hoe kan de gemeente het beste anticiperen op de wensen en behoeften van het dorp en daarmee invulling geven aan de ruimtelijke opgaven die er liggen?*

4.1 BENODIGDE MIDDELEN EN INZET

Groot deel van de ingrepen zit in HWBP als koppelkans

De koppelkansen van de dijkversterking zijn nagenoeg allemaal integraal opgenomen in het HWBP van het Waterschap. De gemeente Venlo heeft reeds in de begrotingsopzet hiermee rekening gehouden. Uit de gesprekken en analyses destilleren we nog een aantal aanvullende koppelkansen.

Waar mogelijk bestaande gemeentelijke budgetten benutten

Om de uitvoering op korte termijn te kunnen oppakken adviseren we om zoveel mogelijk bestaande budgetten te benutten. Ons beeld is dat er voldoende middelen beschikbaar zijn, maar deze nog onvoldoende gelabeld zijn. Naast het HWBP is er in ieder geval investeringsruimte nodig voor:

- **Verkeer- en parkeermaatregelen (€ PM):** het uitwerken en realiseren van parkeeroplossingen, waaronder inzet van de parkeercapaciteit bij Kasteeltuinen Arcen (afhankelijk van onderzoek Movares). Daarnaast breder kijken welke verkeersmaatregelen nodig zijn om de kern autoluwer te maken en de beleving van het historisch karakter te vergroten.
- **Toevoegen van (fysieke) ontbrekende schakels in het routenetwerk (€ PM),** waaronder de koppelkans voor routes ten noorden van Arcen (incl. bewegwijzering en in combinatie met entree/Maasstraat). Ten aanzien van de wandel- en fietsroutes is het wenselijk om verbindingen te versterken en van eenduidige bewegwijzering te voorzien (verrommeling met bordjes tegengaan). Hiervoor kan de motie 'Meer kansen benutten langs de Maas' als houvast gebruikt worden. De gemeentebrede uitwerking moet in begroting 2024 landen. Hierin kunnen de maatregelen in en rondom Arcen integraal opgenomen worden.
- **Haalbaarheidsonderzoek mogelijkheden Maas/Passantenhaven (€ 50.000):** Aanvullend op het bestaande aanbod is het interessant om te kijken hoe de potentie van de Maas nog meer benut kan worden. Een van de openstaande punten is het vergroten van de aanlegmogelijkheden voor plezierjachten in Arcen. Dat zou kunnen met een vergroting/optimalisatie van den bestaande passantenhaven. Gebruik van gronden van Stichting Het Limburgs Landschap is een no go. Een haalbaarheidsonderzoek kan inzicht geven in de kansen en uitvoerbaarheid. Hierin kan ook nog gekeken worden naar de samenhang met het HWBP (nu niet in het aanbestedingstraject meegenomen). Dit kan ook meegenomen worden in de bovengenoemde uitwerking van de motie.

- **Versterking landschap- en cultuurhistorische elementen** (€ 150.000 – 200.000): in samenwerking met ondernemers, Limburg Landschap en provincie opstellen van een samenhangend programma van projecten. Het Bioplan dat in 2021 is opgesteld in samenwerking met Nationaal Park Maasduinen kan hierbij als kader dienen. Hiervoor zijn mogelijk ook subsidies te verwerven (cofinanciering).
- **Storytelling / marketing van de streek en het dorp** (circa € 75.000). Opstellen van businesscase om gezamenlijk inzetten op topniveau met historie van het dorp als verhaallijn. Doelstelling is het versterken van de herkenbaarheid en trots. Positionering van Landgoed Arcen en historische kern zijn daarbij leidend. Kan uitgewerkt worden samen met het inrichten van een TOP/Eikpunt met zoekgebied bij de Kasteeltuinen.

Het is ook aan te bevelen om bij partners (Rijk/Provincie/marktpartijen) te sonderen of er een financiële participatie/cofinanciering mogelijk is, naast de grote provinciale cofinanciering in het HWBP (er resteert nog 1,2 mln.).

Ambtelijke capaciteit moet ook beschikbaar zijn

Aandachtspunt is de ambtelijke capaciteit. Mogelijk zijn er voor sommige ingrepen wel financiële middelen en een plan, maar ontbreekt de ambtelijke capaciteit voor de begeleiding en uitvoering. Geadviseerd wordt om voor de periode 2024 – 2027 een realistische planning te maken, incl. prioritering (liefst domein/cluster overschrijdend en gebiedsgericht). Voor deelprojecten die niet in het HWBP zitten, kan overwogen om externe projectleiding in te zetten om deze kansen ook te verzilveren. De koppelkansen in het HWBP liften mee op de daarvoor beschikbare capaciteit.

4.2 OVERZICHT ONTWIKKELPADEN EN ACTIES

Actie	Status	Relatie met...	Trekker	Termijn	Prioriteit	Financiën
WATERVEILIGHEID						
Het herinrichten van het Schanstorenplein/Tolplein (aan de Schanstoren)	Lopend	3 & 4	Gemeente	Korte termijn	Hoog	In HWBP
Ontbrekende schakels langs de Maas opheffen	Lopend	3 & 4	Gemeente	Korte termijn	Hoog	Motie
Inrichten van wandel- en recreatieboulevard aan de Maas	Verkenning	3 & 4	Waterschap & gemeente	Korte termijn	Hoog	In HWBP
Verkenning Hertogbroek	Verkenning	3 & 4	Waterschap	Korte termijn	Hoog	PM
Koppelkansen HWBP	Lopend	3 & 4	Waterschap	Korte termijn	Hoog	In HWBP
WONEN						
Bouw sociale huurwoningen aan de Henry Dunantstraat	Lopend, start Q3/4 2023	-	Woonwenz	Korte termijn (realisatie)	Hoog	n.b.
Ontwikkelen van 't Wijdtveld en Aan 't Erf.	Lopend	-	BPD ('t Wijdtveld) / Initiatiefnemer Aan 't Erf	Korte/middel-lange termijn	Hoog	Ambtelijke capaciteit
Planontwikkeling Koestraat/Kurversgraaf	Verkenning	-	Initiatiefnemer	Middellange termijn	Hoog	Ambtelijke capaciteit
Onderzoek mogelijke uitbreidingslocatie Lage Lei	Onderzoek	-	Gemeente	Middellange termijn	Gemiddeld	€ 20.000 + Ambtelijke capaciteit
Stimuleren van nieuwe ontwikkelingen	Continuering	-	Gemeente	Doorlopend	Gemiddeld	Ambtelijke capaciteit
VERKEER & PARKEREN						
Verlagen parkeerdruk door ander gebruik parkeerterrein Kasteeltuinen	Lopend	4	Gemeente	Korte termijn (2024)	Hoog	PM
Aanleg van nieuwe bushalte	Uitvoerend	-	Provincie	Korte termijn (2023)	Hoog	-
Renovatie Maasstraat	Lopend	-	Gemeente	Korte termijn (2024)	Gemiddeld	In Meerjaren-onderhoudsprogramma

Herinrichting parkeerplaats Schans	Onderzoek	4	Gemeente & Waterschap	Middellange termijn (afhankelijk van scenario parkeerterrein Kasteeltuinen)	Hoog	In HWBP
Lingsforterweg als primaire entree (aanpassen veilige verbinding vanaf bushalte tot kern)	Plan gereed voor uitvoering	4	Gemeente	Korte termijn (afhankelijk van capaciteit)	Gemiddeld	€ 80.000 aanpassen fiets- en voetpad.
Maasboulevard afsluiten voor doorgaand fietsverkeer	Verkenning	1 & 4	Gemeente & Waterschap	I.c.m. herinrichting boulevard en dijkversterking HWBP	Hoog	In HWBP
De parkeercapaciteit Burgemeester Gubbelsplein en Wal	Verkenning	-	Gemeente	Lange termijn (na afronding onderzoek Kasteeltuinen)	Laag	Ambtelijke capaciteit + uitvoeringskosten (ca. € 10.000)
Uitvoeren maatregelen uit het uitvoeringsprogramma fietsen.	Moet nog worden vastgesteld	-	Gemeente	Lange termijn	Gemiddeld	Nog uit te werken
Verkeersveiligheid en wegonderhoud	Continuering	-	Gemeente	Doorlopend	Gemiddeld	In Meerjarenonderhoudsprogramma

TOERSIME & RECREATIE

Onderzoek naar behoefte realisatie (kleinschalige) campervoorziening	Verkenning	-	Stichting Limburgs Landschap	Middellange termijn	Laag	€ 10.000
Creëren van een duidelijk herkenbare toegangspoort naar het Nationaal Park De Maasduinen en bijbehorende storytelling	Verkenning	-	Stichting Limburgs Landschap / Toeristisch Platform	(Middel)Lange termijn	Laag	Nog uit te werken
Onderzoek realisatie Toeristisch Overstappunt/Eikpunt.	Verkenning	-	Gemeente	Middellange termijn	Laag	€ 10.000
Onderzoek mogelijke uitbreiding capaciteit bestaande passantenhaven	Verkenning	1	Gemeente	Korte termijn	Hoog	€ 50.000
Versterking landschap- en cultuurhistorische elementen (zie ook BIOPLAN)	Continuering	1	Ondernemers & gemeente		Gemiddeld	€ 150.000 – 200.000

De gemeente Venlo is actief betrokken bij de ontwikkeling van Arcen. Vanuit verschillende vakdisciplines wordt er ambtelijk en daarnaast bestuurlijk gestuurd op de beste oplossingen voor het dorp. Deze inzet is te prijzen en niet vanzelfsprekend. In de diverse gesprekken wordt waardering uitgesproken voor de betrokkenheid van de gemeente, al leidt dat niet in alle dossiers tot het gewenste resultaat. Er mist een duidelijk kader dat inzicht biedt hoe de ontwikkelingen in het dorp met elkaar samenhangen. Om deze te borgen is er bovendien enige mate van doorzettingsmacht nodig. Om nu en in de toekomst op een adequate wijze met de belangen van Arcen om te gaan, hanteren we de volgende leidende principes. Deze zijn geformuleerd als advies aan de Dorpsraad en de gemeente, op basis van de interviews en expertise van bureau Ginder dat het Panorama heeft begeleid.

1. Erken de bijzondere positie van Arcen

Behandel Arcen daadwerkelijk als parel en zet in op topniveau. Dat niveau is er op onderdelen al, maar kan versterkt worden, want met ontwikkelingen op het gebied van demografie en de (macro)trends in de economie is het niet vanzelfsprekend dat dit zo blijft. Dat betekent mogelijk ook een ander servicelevel (groen, afval, etc.) vanuit de gemeente en investeringen van (bestaande en nieuwe) ondernemers.

2. Gebruik de historie en het landschap als basis

Er liggen veel verhalen om als inwoner en ondernemer trots op te zijn. Dat samen nadrukkelijker uitdragen leidt tot een beter leef- en ondernemersklimaat en ondersteuning van de sociale cohesie. Neem het ook nadrukkelijker als uitgangspunt voor de ruimtelijke ontwikkeling (bijv. in de beeldkwaliteit). Kijk daarnaast goed naar de dragende functies in het buitengebied (landbouw, natuur en recreatie) en streef ernaar deze op een evenwichtige wijze met elkaar te verbinden.

3. Toerisme en leefbaarheid in balans

Toerisme is van grote waarde voor de leefbaarheid van het dorp en zorgt voor draagvlak van voorzieningen. Maar er wordt door bewoners ook de nodige overlast ervaren. Tijdens de meeste dagen van het jaar is de woonfunctie van het dorp leidend. Zoek de groei van het toerisme niet in de kwantiteit, maar in de kwaliteit (professionalisering en hoger uitgavepatroon/omzet). Seizoensverlengende activiteiten horen daar ook bij, maar enkel op zorgvuldig geselecteerde plaatsen en met de juiste bezoekersregulering.

4. Ga uit van integraliteit, maar knoop niet alles aan elkaar

Denk in een zonerings van verschillende deelgebieden met andere kwaliteiten. Oplossingen op het gebied van verkeer, parkeren, groen en inrichting van de openbare ruimte kunnen per deelgebied verschillen. Er kan mogelijk ook ruimte geboden worden voor experimenten vanuit het dorp. Maatregelen moeten vanzelfsprekend wel passen binnen het overkoepelende richtinggevende beleid, maar een kleine kern als Arcen is niet te vergelijken met meer verstedelijkte delen en de binnenstad van de gemeente Venlo.

5. Blijf met elkaar in gesprek met Panorama als dynamische 'doe-agenda'

De gemeente is actief aanwezig in het dorp. Intensiever waar mogelijk de dialoog en zorg voor doorzettingskracht. Communicatie over keuzes is een belangrijke stap in het participatietraject (nee is ook een antwoord). Bestuurlijke betrokkenheid is hierbij ook essentieel. Zorg voor snelle en open communicatielijnen binnen en buiten. De stadsdeelmanager vervult hierin een belangrijke en centrale rol. Intern zorgt hij voor de verbindingen op het juiste niveau, waarbij het belangrijk is om in sommige gevallen op te schalen naar programmamanager of de verantwoordelijk wethouder. Zorg ervoor dat het Panorama levend blijft en de acties worden aangepast op basis van de behoefte en actualiteit.

6. Gebruik het momentum voor verdere kwaliteitsimpuls

De impact van het HWPB is groot. De schaal van het dorp leent zich niet voor meerdere majeure ontwikkelingen tegelijk. Neem daarom de tijdshorizon van de dijkversterking als tijdshorizon (2024-2027/2028) voor een integraal (dorp-/wijk)programma. Een programma dat zich richt op een kwaliteitsimpuls voor Arcen. Zorg voor een duidelijke programmatische aanpak en sturing vanuit de gemeente en zoek de verbinding op met gebruikers, eigenaren en andere belanghebbenden in het dorp.

5 BIJLAGE

5.1 GEÏNTERVIEWDE EN BETROKKEN AMBTENAREN

Dhr. S. Drabbels (Projectmanager Maasopgave Venlo)
Mevr. S. Bastings (Planoloog)
Mevr. O. Reijnen-Simons (projectleider ruimtelijke projecten)
Dhr. B. Hendrix (stadsdeelmanager)
Dhr. D. Schepers (beleidsadviseur mobiliteit)
Dhr. G. Bekkers (verkeerskundige)
Mevr. I. Woltering (beleidsadviseur vrijetijdseconomie)
Mevr. V. Wanders (beleidsadviseur vrijetijdseconomie)
Dhr. J. Maessen (verkeerskundige)
Dhr. J. van den Berg (specialist groen)
Dhr. L. Konings (projectleider HWBP)
Dhr. L. Reutelingsperger (beleidsmedewerker groen, natuur en landschap)

5.2 GEÏNTERVIEWDE STAKEHOLDERS IN/ROND ARCEN

Dorpsraad Arcen (werkgroep DOP en werkgroep Verkeer)
Dhr. R. De Groote (Waterschap Limburg / HWBP)
Mevr. R. Teisman (Toeristisch Platform)
Dhr. R. Blok (Toeristisch Platform / Resort Arcen)
Dhr. R. Hamelers (Ondernemersvereniging / Alt Arce)
Dhr. O. Bongarts (ondernemer CHEZBRI / B&B)
Dhr. P. Verschuren (Graanbranderij De IJsvogel)
Fam. Engelen (agrarisch ondernemer)
Fam. Hegger (agrarisch ondernemer)
Dhr. R. Rambags (Stichting Limburgs Landschap / Kasteeltuinen)
Dhr. W. Alblas (Stichting Limburgs Landschap)
Dhr. T. Drissen (Stg. Fiets- en voetveer Arcen-Lottum)
Dhr. F. Heinemans (Stg. Fiets- en voetveer Arcen-Lottum)
Dhr. H. Zuiver (Movares / onderzoek parkeren Kasteeltuinen)

5.3 BIJEENKOMSTEN

- Startgesprek Bestuur Dorpsraad, 24 mei
- Overleg werkgroep DOP, 7 juni, 29 juni en 11 september
- Zicht op het Panorama, waarvoor geïnterviewde personen zijn uitgenodigd, 12 juli
- Openbare Dorpsraad, 21 september

